

پژواک*

انتقال سهم شرکت با مسئولیت محدود در آینه آراء دادگاه انتظامی سردفتران و دفتریاران

(قسمت اول)*

محمد عظیمیان*

تاریخ دریافت: ۱۳۹۲/۵/۱۵

تاریخ پذیرش: ۱۳۹۲/۵/۲۹

مطابق ماده ۲۰ ق.ت.، شرکت‌های تجاری بر هفت قسم است:

شرکت سهامی ۲- شرکت با مسئولیت محدود ۳- شرکت تضامنی ۴- شرکت مختلط غیرسهامی ۵- شرکت مختلط سهامی ۶- شرکت نسبی ۷- شرکت تعاونی تولید و مصرف. و به تصریح ماده ۹۴ لایحه قانونی اصلاح قسمتی از قانون تجارت، شرکت با مسئولیت محدود، شرکتی است که بین دو یا چند نفر برای امور تجاری تشکیل شده و هر یک از شرکا بدون این که سرمایه به سهام یا قطعات سهام تقسیم شده باشد، فقط تا میزان

*توضیح: «پژواک» به آوازی گویند که در کوه و دره و گنبد و مانند آن می پیچد. و به معنای صدا، آواز منعکس و عکس الصوت نیز آمده است. (دهخدا، علی اکبر، لغت‌نامه، ج ۲ دوره جدید، مؤسسه انتشارات و چاپ دانشگاه تهران، ۱۳۷۷، ج. ۴، ص. ۵۵۹۷)

ماهنامه «کانون» از این رو، واژه «پژواک» را برای این قسمت که محتوای آن، تبیین و توضیح و تشریح نقدگونه آراء دادگاه‌ها خواهد بود، انتخاب نمود که هم‌خوانی یا ناهمگونی قوانین، آن‌گاه که در مقام پیاده‌سازی مقررات بر طبل اجرا زده می‌شود، انعکاس بیرونی می‌یابد و صدای درستی و نادرستی آن در جامعه می‌پیچد. همچنین یادآور می‌شود که از این پس، ماهنامه سعی دارد نیاز روز مخاطبان محترم را - در حد توان - تامین نماید؛ و افزودن قسمت «پژواک» در همین راستا صورت می‌پذیرد.

* * توضیح: قسمت دوم و پایانی آن در شماره ۱۳۲ منتشر خواهد شد.

* * * نویسنده مسئول؛ سردفتر دفتر اسناد رسمی ۶۴۸ تهران، عضو هیئت مدیره کانون سردفتران و دفتریاران و هیئت تحریریه ماهنامه.
Daf648@gmail.com

سرمایه خود در شرکت، مسئول قروض و تعهدات شرکت است. کیفیت و چگونگی تشکیل شرکت، مسئولیت شرکا، اداره شرکت، روابط بین شرکا و طرق انحلال شرکت در مواد ۹۴ تا ۱۱۶ لایحه قانونی اصلاح قسمتی از قانون تجارت، مطرح و مورد تصویب قانون گذار قرار گرفته است. مواد ۱۰۲ و ۱۰۳ لایحه قانونی در خصوص انتقال سهم‌الشرکه، موضوع دادنامه صادره از دادگاه انتظامی سردفتران و دفتریاران است که بدواً به مواد قانونی مرقوم و دادنامه صادره، اشاره می‌شود و سپس مورد نقد و بررسی قرار می‌گیرد.

ماده ۱۰۲: سهم‌الشرکه شرکا نمی‌تواند به شکل اوراق تجارتي قابل انتقال اعم از با اسم یا بی‌اسم و غیره درآید، سهم‌الشرکه را نمی‌توان منتقل به غیر نمود مگر با رضایت عده‌ای از شرکا که لااقل سه‌ربع سرمایه متعلق به آن‌ها بوده و اکثریت عددی نیز داشته باشند.

ماده ۱۰۳: انتقال سهم‌الشرکه به عمل نخواهد آمد مگر به موجب سند رسمی.

الزامات قانونی مستنبط از این دو ماده بدین شرح است:

الف- فقد مجوز قانونی صدور برگه سهام در شرکت‌های بامسئولیت محدود.

ب- رضایت دارندگان سه‌چهارم سرمایه شرکت با رعایت شرط اکثریت عددی در انتقال سهم‌الشرکه شرکاء.

ج- ضرورت تنظیم سند رسمی در انتقال سهم‌الشرکه.

ولی آیا مخاطب هر سه فراز از الزامات قانونی، شرکای شرکت با مسئولیت محدود می‌باشند یا سردفتر تنظیم کننده سند نیز علاوه بر شرکای شرکت، مخاطب بند "ب" الزامات مذکور می‌باشد و در نتیجه می‌باید در تنظیم سند صلح سهم‌الشرکه احدی از شرکای شرکت با مسئولیت محدود، رعایت نصاب‌های مقرر در ماده ۱۰۲ لایحه قانونی تجارت را بنماید. به عبارت دیگر، موافقت دارندگان سه‌چهارم سرمایه شرکت و اکثریت عددی مذکور ناظر به روابط شرکا است و احراز آن ارتباطی به وظایف سردفتر ندارد یا این که در صورت عدم احراز نصاب مذکور توسط سردفتر و تنظیم سند صلح سهم‌الشرکه، اقدام سردفتر به عنوان تنظیم سند برخلاف مقررات، قابل تعقیب انتظامی است.

برای پاسخ به این سؤال، نمونه‌ای از آراء دادگاه انتظامی سردفتران و دفترباران که متعاقب اقدام سردفتر در تنظیم سند صلح سهم‌الشرکه بدون رعایت نصاب مذکور در ماده ۱۰۲ ق.ت. و پس از گزارش تخلف بازرسی و نیز صدور کیفرخواست صادر گردیده است، مورد بررسی قرار می‌گیرد.

رأی دادگاه

«در خصوص تخلف انتسابی به ... سردفتر اسناد رسمی شماره ... به شرح مندرج در کیفرخواست شماره ... صادره از دادسرای انتظامی سردفتران و دفترباران مشعر بر عدم رعایت مدلول صریح ماده ۱۰۲ قانون تجارت و ماده ۷ اساسنامه شرکت و در نظر قرار ندادن رضایت شرکا در تنظیم سند صلح حقوق شماره ۲۲۵۲۷ - ۸۷/۱۱/۲ با نگرش در مجموع اوراق و محتویات پرونده و گزارش‌های بازرسی دفتر بازرسی و کارشناسی اداره کل امور اسناد و سردفتران سازمان ثبت، وقوع تخلف از ناحیه سردفتر به دلیل عدم رعایت ماده ۱۰۲ لایحه قانونی اصلاح قسمتی از قانون تجارت محرز و مسلم تشخیص و عمل وی منطبق است با فراز ۸ از بند "ج" ماده ۲۹ آیین‌نامه اصلاحی قانون دفاتر اسناد رسمی و با التفات به این که شاکی از شکایت خود منصرف و آن را مسترد داشته است، دادگاه نامبرده را مستحق ارفاق و تخفیف دانسته و به تجویز حاصله از عمومات قانونی، مشارالیه را به پرداخت مبلغ یک میلیون ریال جریمه نقدی در حق صندوق دولت محکوم می‌نماید.

رای صادره قطعی است.»

مطابق صراحت دادنامه صادره، ملاحظه رضایت سه چهارم دارندگان سرمایه شرکت که ضمناً دارای اکثریت عددی نیز می‌باشند، برای تنظیم سند صلح سهم‌الشرکه احدی از شرکای شرکت با مسئولیت محدود الزامی است و عدم اخذ مدارکی دایر بر رعایت نصاب مذکور و مندرج در ماده ۱۰۲ لایحه قانونی اصلاح قسمتی از قانون تجارت، به عنوان تنظیم سند برخلاف مقررات قابل تعقیب و محکومیت انتظامی است.